

Børne- og Unge Topmøde 2022
Thomas Gyldals tale

Tak for ordet, Morten! Tak for sang og varm velkomst!

Jeg hæfter mig ved Mortens ord om fællesskab. Og jeg må sige, at jeg er vildt glad for at være en del af netop det her fællesskab.

Det kommunale fællesskab om børn og unge.

Det er her, vi skaber rammerne for vores børns liv. Det er her, vi sammen finder ud af, hvordan vi kan lykkes bedre med børnene. Det er her vi spejler os i hinanden. Lærer af hinanden. Knytter bånd på tværs af kommunerne.

Sammen skaber vi rammerne om det gode børneliv.

Det gode børneliv. Hvad er det egentlig?

Jeg vil gerne dele en oplevelse med jer, som jeg havde for nogen tid siden.

Jeg var på besøg i en børnehave, og inde på en af stuerne sad børnene i en rundkreds.

Jeg gik ind på stuen og satte mig lidt ude i siden. Der gik ikke ret lang tid, før Selma kom hen til mig.

Jeg tror, hun syntes, det var lidt synd for mig. At jeg ikke var med i rundkredsen. At jeg sad der lidt alene. Udenfor.

Selma spurgte, hvad jeg hed, og hvor gammel, jeg var. Det svarede jeg selvfølgelig på, og jeg spurgte hende om det samme.

Selma var fem år.

Jeg spurgte også om, hvad det bedste i børnehaven er.

Hun tænkte sig lidt om. Så sagde hun:

”DET BEDSTE I BØRNEHAVEN – DET ER, NÅR MAN HAR ÉN AT LEGE MED”.

En at lege med! Det er bedste er én at lege med.

Jeg tror, Selma har fat i noget. Jeg tror, vi kan skabe det gode børneliv, hvis vi skaber rammer for et fællesskab, hvor alle har mindst én at lege med.

Det er sammen med andre, vi for alvor kan noget. Det er i fællesskabet, vi bliver til hele mennesker. Det er der, vi udvikler os,

bliver klogere på verden. På os selv. Dannelse er ikke noget, der sker i det enkelte menneske. Det sker, når vi er sammen med andre.

Alt det har Selma på fem år allerede en ide om. Alle skal have nogen at lege med.

Det er lettere sagt end gjort. Vi er del af en samfundsudvikling, som på børne- og ungeområdet er svær at få helt greb om.

Problemet er til gengæld nemt at forstå. Undersøgelser er klare og tydelige: Mange af vores børn og unge har det svært.

Der er flere og flere børn i folkeskolen, som har brug for en særlig indsats. Der er flere og flere børn i dagtilbud, som også har brug for noget særligt.

Inklusion i både dagtilbud og skoler er i dag en kerneopgave.

Men når flere og flere børn har brug for noget andet end de almene tilbud, så må vi også turde spørge os selv og hinanden om: hvordan kan vi gøre det bedre.

I dag har vi 45.000 unge, som ikke er i gang med en uddannelse eller i job. Bagved hvert eneste af dem, er der en historie om nederlag. Der er en følelse af at stå udenfor fællesskaber.

Det er unge, hvis potentiale vi som samfund, ikke er lykkedes med at forløse. Det er et problem. For det enkelte unge menneske. For samfundet. Og for os i kommunerne.

Om otte år skal antallet være halveret.

Det betyder, at vi her i salen – fra nu og hvert år frem til 2030 – skal have 2500 flere unge i job og uddannelse end vi får i dag.

Det går i den rigtige retning. Men der er behov for at gøre mere. Der er behov for at gøre noget andet, end det vi hidtil har gjort.

I KL arbejder vi for, at kommunerne får bedre og mere fleksible rammer om arbejdet med børnene og de unge.

I KL siger vi:

Afskaf folkeskolens Fælles Mål. Lad os sammen lave et bedre afsæt for en folkeskole. Lad os blive bedre til at rumme alle elever. Politikere. Praktikere. Forskere. Lad os bare begynde på en frisk. Gerne med et blankt stykke papir og med en diskussion om, hvad der skal ind i undervisningen.

I KL vil vi sige:

Flere praktiske fag ind i folkeskolen. Der er for mange elever, som kører sur i det teoretiske og det boglige.

I KL siger vi:

Gør 10. klasse til et første skridt mod en ungdomsuddannelse. Giv kommunerne bedre muligheder for at forankre 10. klasse, der hvor det lokalt giver mening.

I KL har vi netop i dag lanceret et ungeudspil. Der er 20 anbefalinger. De gør vejbanen bredere. De udvider rammerne. Flere skal med.

Udfordringerne er til at få øje på. Men vi er ikke i afdelingen for jem & fix eller 'gør-det-selv'.

Ingen skaber det gode børne- og ungeliv alene.

Opgaven, omfanget og kompleksiteten er for stor. Det kræver et politisk fokus. Det kræver lederskab. Det kræver evnen til at samarbejde.

Det gode børne- og ungeliv er noget, vi skaber sammen. I et fællesskab hvor alle løfter med.

Heldigvis synes jeg, at vi på børne- og ungeområdet i dag sidder i samme båd. Og alle i båden ved, at vi kun kommer fremad, hvis vi ror i samme retning.

Båden kan god vippe lidt, og der kan indimellem være bølgegang. Bevares. Men vi sidder der i båden sammen, og der er fremdrift.

Indimellem er der faktisk rigtig meget fart i båden.

Sidste år lykkes det for eksempel at komme igennem med et godt bud på, hvordan vi i folkeskolen fremover evaluerer og bedømmer eleverne.

Vi sagde væk med elevplaner. Vi sagde: ingen elever skal fremover have et mærkat i panden om, at de ikke er uddannelsesparate.

Vi sagde drop kvalitetsrapporterne.

Vi sagde ind med skoleudviklingssamtaler mellem kommuner og skoler.

Vi sagde: ud de nationale test i den form de havde. Ind med test som lærerne i højere grad kan bruge.

Danmarks Lærerforening, Skolelederforeningen, Danske Skoleelever, Skole og Forældre, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen og KL – lavede sammen et udspil, som en meget lydhør minister tog til sig.

Samarbejde giver klogere beslutninger. Det bringer os i smult vande.
Det giver os indflydelse.

Bedre vilkår og rammer var også en del af Statsministerens nytårstale. Hun lagde op til, at kommunerne skulle frisættes fra statslige regler og styring.

Det vil vi i KL meget gerne være med til. Det bakker vi op om. Lokal fleksibilitet er en grundpille i KL.

Vi går ind for frihed til at finde de lokale løsninger, som giver bedst mening.

Og frisættelsen skal selvfølgelig bidrage til, at vi i kommunerne bliver i stand til at skabe bedre rammer. Selma og alle andre børn skal have nogen at lege med.

Men frihed er ikke fri-leg. Frihed er at være bundet af de rette bånd.

Og med frihed kommer et ansvar. Det er vores ansvar, at de lokale ledelsesstrenger er stærke og intakte.

Vi har et ansvar for, at institutioner, skoler og forvaltninger arbejder sammen, så Selma og de andre børn hele tiden får de bedste kort på hånden.

Den gode lokale dialog og det udbytterige samarbejde skal have næring. Det skal stå på noget. Et fundament.

For at hjælpe den dialog godt i vej, har vi i KL – sammen med Danmarks Lærerforening, Skolelederforeningen og Børne- og Kulturchefforeningen lavet et nyt materiale.

Vi kalder det "Dialog om skoleudvikling". Det er til inspiration. Det er en hånd i ryggen. Vi ved godt, at den gode dialog ikke bare er noget, der kommer dalende ned fra himlen.

Det gør flere hænder og hoveder heller ikke. Uanset hvor meget vi beder om hjælp fra de højere magter.

Vi står overfor en kæmpe stor udfordring med rekruttering. Det er en af de allerstørste samfundsmæssige problemer.

KL's analyser viser, at vi endnu i dag blot står i den fredelige ende af grafen. Det bliver meget værre i årene der kommer.

Kvalificerede hænder og hoveder er den nye benhårde valuta!

Fra KL appellerer vi til, at Christiansborg anerkender udfordringen og afstemmer deres signaler til borgerne. Alt andet vil være at stikke blår i øjnene på Selmas – og alle andres – forældre.

Det er nødvendigt med politiske diskussioner på den store klinge. Om hvilken vej vores velfærdssamfund skal tage. En ting er sikkert: Der er behov for, at vi tænker nyt.

Og som om vi ikke har prøvet det før. Nytænkning. Jeg behøver vel bare at sige corona. Eller Ukraine for den sags skyld.

Synes egentlig vi i kommunerne i de sidste to år har fået vel rigelig kamptræning i at tænke nyt.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi er kommet godt igennem corona, fordi vi har nogle fantastiske og velfungerende kommuner i Danmark.

Og her tænker jeg faktisk mest på vores medarbejdere.

Det er opmuntrende at tænke på det, vi kan. Når vi forener kræfterne.

Nogen at lege med er det bedste. Det har vi lært af Selma. Venskaber, relationer, fællesskaber. Det er væsentlige komponenter i det gode børne og ungeliv.

Jeg vil gerne med Selmas kloge betragtninger slutte og sige, at jeg håber, at alle her på Børnetopmødet finder nogle at lege med.

Jeg ønsker alle et godt topmøde!

Og så har jeg fornøjelsen af at byde velkommen til Rasmus Landersø. Rasmus er forskningsleder i Rockwool Fonden. Han vil gøre os klogere på børnenes forskellige afsæt. Noget vi skal have blik for, når vi udvikler den kommunale praksis.

Velkommen til dig Rasmus. Scenen er din.